

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitsor egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyiltér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Installáció előtt.

Nincs nemzet, melynek alkotmánya történetében oly magasztos feladat jutott volna osztályrészül bármely intézménynek is, mint a magyar alkotmányban a vármegyéknek.

S ezt — bár szerepe a mai modern állami kormányzat szervezetében régi nimbuszából sokat veszített már — ma is érzik és vallják néhányan tudatosan, sokan csak sejtelemszerűen.

Bizonysága ennek az is, hogy közéletünk egyetlen ágában sem találjuk meg azt az általános lelkesedést, pompában ragyogó ünneplést, mint a vármegye életének fontosabb eseményeinél. Századok értékes tradícióiban gyökerező — s éppen azért a honfiszív véérébe átment — oka van ennek. Nem pusztá maradványa ez az ünneplés a középkori századoknak. Hiszen ha az volna, a felvilágosodott huszadik század ezzel is szakítana.

Mély alkotmányjogi jelentősége volt annak, hogy a magyar alkotmányban az autonóm vármegye megalakult. Ünnepnapja a magyarnak azóta is, hogyha a vármegye életében jelentős esemény történik.

Most, a mikor a mi vármegyénk életében egy ilyen jelentős esemény, új főispán beiktatása előtt állunk, vessünk egy pillantást a múltnak könyvébe, hadd legyen öntudatosabb a lelkesedésünk, a melyet egyelőre a bizalom s a jövődöbe vetett reménység táplál.

Az autonóm vármegye nem a nagy király, nem Szent István alkotása. Az ő vármegyéi a nemzet testéhez nem tartozó, de magánjogilag szabadságot élvező lakosok kormányzati hatósága volt; no meg arra is jó volt, hogy az

akkori időben hadi- és gazdaerőforrása legyen a királynak, mint az állam fejének. A nemzet, vagyis a nemesség, nem tartozott alá. Felettök csak a királyt ismerte el a magyar alkotmány hatósági közeg gyanánt s jóformán csak az a kapcsolat volt nemes ember és vármegye (más néven várkerület) között, hogy a király, vagy pedig később már a nádor is, vármegyék szerint rándult ki a vidékre s szolgáltatta a királyi vármegyei birtokokkal szomszédos nemeseknek az igazságot. Ilyen esetekben a nemesek által választott bírák is segédkeztek a királyi bírónak. Ez a vármegye korán kipusztult. Királyaink, főként a 13-ik században, eladományozták a várföldeket, magánjogilag szabad lakóik túlnyomó részével együtt — befolyásos nemes földesuraknak. A féktelenkedő olygarchia, a melylyel szemben gyenge királyaink a köz-nemesség szabadságait megvédelmezni nem tudták, csakis a vidéki nemesség közhatalósági szervezkedésével volt megbabolázható. Rendszeres igazságszolgáltatás csakis helyes decentralizáció mellett volt remélhető s így kellett bekövetkeznie annak, hogy az elpusztult királyi vármegyék hamvaiból támad fel a dicsőséges múltú s még ma is szép jelentő önkormányzati vármegye, a 13. század második felében. Azzal a nevezetes lépéssel ment ez végbe, a mikor egy e korbéli országgyűlés kimondotta az önkormányzat alapjául szolgáló azt az elvet, mely szerint a vármegyei nemesség, ha a király vagy a nádor kellő időközönként meg nem jelenik körükben, önválasztotta bíráikkal maguk is törvénykezhetnek. Egy-egy régi királyi vármegye nemessége alapította meg ilyformán a vármegyei közönset, mely legkezdetlegesebb alakjában

ilyen törvénykező gyűlésében jelenik meg először. Szervezete azonban kezdettől fogva dualisztikus. Mert élén a régi királyi vármegye főtisztje, a főispán áll; másrészt azonban az alárendelt közegeket maga a vármegyei nemesség választja.

E dualisztikus jellegű vármegyében a 14. sz.-tól kezdve folyton erősödik az autonóm irányzat; kezdetben a viceispánt a főispán nevezi ki, ellenben az 1548: 70. t.-cz. hatálybalépése óta már a vármegye közönsete választja. Ez autonóm irányzatnak jelentősége pedig hovatovább annál nagyobb volt, minél inkább összpontosulnak a vármegye, mint közhatalóság kezében ügyszólván az összes állami igazgatási feladatok s teendők.

A vármegyék önkormányzatának eddig vázolt eredetéből (királyi bíraskodás) következik, hogy minden megyének természetes főispánja (naturalis comes): a király. A megyében a legfőbb kormányzati hatalom a királyt illetvén, a főispán azt királyi megbízás alapján gyakorolhatta csupán.

A főispáni méltóság és hatalom közjogi eredetének ilyen értelmezése adta meg neki azt a ritka tekintélyt, a melylyel a magyar alkotmányban századokon át birt s azt a fényt, a mely beiktatásától kezdve környezte. Nem csoda, hogy fejedelmi személyek is ambicióználtak. Mária királynő Mosonmegye főispánjának mondta magát. Pest-Pilis megye főispánja pedig, — éppen mert ez a megye Buda közeliében feküdt s így királyi megbízottra szükség nem volt, maga a király, Buda visszavétele után (1686) pedig a nádor, mint a távollevő király helytartója, — volt.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az eperjesi régiebb renaissance-stílusú házak ornamentumai, általános tekintettel a díszítő művészetre és ennek jellemére.

Midőn e thémáról akarok szólni, úgy érzem, mintha képzeletemmel a klasszikus kor avilágába, még pedig ennek virányos helyeire kellene szállanom, a hol jelenleg az életnek cselekvő munkássága, a szellemnek alkotó ereje, az alkotásoknak az élet eseményeivel való összefüggése, a műízlésnek a gyakorlati ízléssel való közvetlen érintkezése szünetel, illetőleg az ember tudását csak emlékezés útján idézi fel. S midőn a letűnt századok szintén igen fontos tanúinak, az eperjesi házaknak renaissance-stílusú ornamentumaival akarok röviden foglalkozni, oly építészeti motívumokról kell szólnom, a melyek a mai időkig a cselekvő feladattól való megválás több és többféle stádiumán estek át, és pedig főleg kétszer. Először akkor, a mikor az épületre legnagyobb részben nem azért kerültek, hogy terhet viseljenek, hanem inkább, hogy sorsuk változatosságáról beszéljenek, másodsor pedig akkor, a midőn eredeti formájukban az idők viszonyosságai folytán megcsontkítva, majd átalakítva, az emlékezethez kénytelenek folyamodni, arról teendők tanúságot, hogy hosszú időnek emlékét őrzik, az épületeket új helyzetekben díszítik s a szemlélőt új viszonyok közepette is gyönyörködtetni képesek.

* Főleg 16-18-ik századból valók; egynehány a 19-ik század két első tizedéből való.

Bizonyára eléggé érezhetően ragadják meg képzeletünket azon természetes nagyságúknak mondható nyitott szárnyú sasok, melyeket a Fő-utca 73. számú (Nehrer-, illetve Kollmann örökös-féle) ház földszintje felett, vagy a Fő-utca 61. sz. (Spargenapane-féle) ház elsőemeleti két közbenső ablak feletti mezőben látunk,¹ ha tudjuk, hogy a Rafael tervezete s ránk csak rajzban maradt római Palazzo dal' Aquila kapuja feletti ablak kis oroztatán is kétoldalt két (kisebb) sas ül,² továbbá a velencei Vendramin Calergi-palota főparkánya alatti mezőben,³ Lionardo Bruni síremlékén,⁴ vagy a drezdai Zwinger bejárata felett kétoldalt⁵ szintén sasok fordulnak elő. Am ama tény mellett, hogy az eperjesi házoknak a természet mind a három országából vett, továbbá sűrű mértani ornamentumai látkörünket kiszélesítik s gondolatainkat szétfeszítik, mégis Ruskinnal,⁶ a nagy esztétikussal mint általában, úgy ezen épületektől is főleg kétfajta jószágot követelünk meg. Az egyik az, hogy köteleességét jól végezze, a másik az, hogy ezt kellemmel tegye és gyönyörködtesen. Ruskin az elsőfajta kötelezettséget két ágra osztja: cselekvésre és kifejezésre. Cselekszik annyiban

¹ A kapu felett is volt egy nagyobb — gipsz-szerű anyagból készült — sas, ezt azonban, mivel leeséssel fenyegetőzött, pár évvel ezelőtt levették.

² Springer: Handbuch der Kunstgeschichte III. (Die Renaissance in Italien.) 166. á.

³ Seemann: Kunstgeschichte in Bildern III. 16. 1.

⁴ U. o. III. 32. 1.

⁵ U. o. V. 74. 1. 2. L. még egy tálcza homorú közepében lombokkal környezett gyümölcsös-kosarat két sással. A magy. tört. ötvösmű-kiállítás lajstroma. 1884. Ötödik terem, 34. 1.

⁶ Ruskin: Velence kövei I. 43.

az épület, a mennyiben megvéd minket a külső káros hatásoktól: az esőtől, a betöréstől. *Kifejez annyiban, hogy — miként a sírkő, vagy emlékoszlop — megtörtént eseményekre emlékeztet, vagy érzéseket tolmácsol.* Ehhez tartozik a díszítés, melynek tartalmát nemcsak megértenünk, hanem a felett eszmélkednünk is kell. Éppen ez az eszméltetés az, a mi az építészetnek, illetőleg az épületnek művészeti létfeltételét képezi, mert az épület felépítésében egyrészt tudatosságnak, másrészt tervszerűségnek és az ebből folyó czélszerűség eszméjének kell foglaltatnia. A tudatosság abban mutatkozik, hogy az építész azon építészeti alkatrészeket és motívumokat, a melyek együtvé az összeköttetésben egy befejezett épületművet adnak, ismeri, ezek felett uralkodik s ezzel a tervszerűséget is megoldja, mely ismét a czélszerűséget zárja magában. A tudatosság tehát a tervszerűség és czélszerűség fontos részei a műgyakorlatnak, a melyek bármilyen alkotásnak szellemi, sőt eszmei tartalmát, tehát olyasmit kölcsönöznek, a mi nélkül bármely alkotás nélkülözhető létesülése és fenmaradása legbiztosabb feltételeit. Avagy ha ezen szellemi rész hiányzott volna, a kétezer év viszonyosságainál több megpróbáltatáson átesett legremekesebb művű görög templomok nagyrésze vajjon — bár romokban — megérhette volna-e a mai napig fenmaradását? Semmi esetre sem.

Így, ha ezen meggyőződés keretében is vizsgáljuk, vajjon az egy-, két-, illetve több száz évnél is régiebb eperjesi renaissance-stílusú házak jórészt azonos alakjukban és motívumaikban fenmaradtak volna-e, ha az előbb említett úgy belső szerkezetükben, mint külsejükben nyilvánuló szellemi tartalom nekik az utódokná-

és rangú
ember szakismeret
foglalkozásképen
jövdelemre
glalkozás és viszo-
észenyártársasághoz
dó-utca 3.
0,000 korona.

vevével kitüntetve.

ótor

mótor-mozgony.

gyar levelezés.

Frankfurt mellett.
indengasse 33.

legjobban.

ergyár

ER J.

gszállító

feltalálója

5. szám.

vonós-hangszereket.

íták és cimbalmok.

yen.

izetési feltételek mellett.

tnek, vonós-hangszerek

lyért garanciát vállalok.

érméntve megküldeték.

Éljen!

Egger mellpasztillája
sakhamar meggyógyított

yszertárakban.

A főispánokat mindig a király nevezte ki. Volt eset rá, hogy életfogytiglan, de rendszerint «usque ad beneplacitum» vagy «durante beneplacito nostro». Úgyde már régi törvényeink is bizonyos feltételek betartását kívánták a királytól. A 15. és 16. századbeli törvények gyakran hangoztatják, hogy a király ne idegent, hanem világi rendű, nemes, a megyében birtokos és kedvelt egyént nevezzen ki. Az egyes családok kezébe jutott örökös főispánságoknál azonban megengedték, hogy a mennyiben a főispán még kiskorú volt, a gyám végezze teendőit. Így esett meg Sárosban, hogy a még kiskorú Rákóczi Ferencz helyett anyja, Zrinyi Ilona elnökölt a megyegyűlésen.

A beiktatás jogi jelentősége régebben még nagyobb volt, mint most. A beiktatáshoz, mint a melytől kezdve a főispáni tisztséggel járó jogok törvényesen gyakorolhatók voltak, megkivánta a megye a kinevezési okmány előmutatását s az eskü letételének igazolását. Az esküt ugyanis a 16. sz. közepéig a király kezébe tették le a főispánok. Innen kezdve már a megyegyűlés színe előtt is letehettek. Eredetilt tisztán bírói jellegű esküt tesznek, mert inkább bírói jellege volt kezdetben e tisztségnek. Később azonban az alkotmány bástyául szolgáló vármegyék megkövetelték a beiktatott főispántól azt is, hogy a megye önkormányzati jogait és szabadságát írásban biztosítsa.

Messze lehetne vinni e díszes méltóság százados fejlődésének történetét. Ehhez azonban elég terünk nincsen. A fentebbiekben vázolt eredete és fejlődése is megvilágítja e tisztség igazi rendeltetését alkotmányunkban: képviselni az önkormányzattal szemben az államhatalom érdekeit, de úgy, hogy a két érdek összhangban legyen. Elég az imént le-tűnt század első évtizedeire gondolnunk, hogy e feladat óriási nehézségéről képet alkothassunk.

Hogy mi volt a hatásköre e tisztségnek s mi ma; hogy mi volt a csak pár évtized előtti vármegyei önkormányzat s mi ma; hogy a rendi viszonyoknak 1848-ban bekövetkezett gyökeres megváltoztatása folytán, mennyivel demokratikusabb alapokra lett fektetve az önkormányzati vármegye, mint azelőtt volt, azt ezúttal szembeállítani, illetve fejtegetni meg nem kísértjük. De hogy nemzeti történelmünk annyi dicső felvonásában milyen nagy hord-

folytonos megbecsülést és ekkép hosszú fenmaradást nem biztosított volna, bizvást mondhatjuk, hogy nem. Mégis az egyszerűbb szerkezetű eperjesi lakóházak lakásra s sok esetben változó használati célra, szerényebb rendeltetésre épültek, hogyan lehet tehát bennük művészeti aaptulajdonságokat keresni, mely utóbbiaknak pedig a gyakorlati haszon nélküli szépség kell, hogy képezze alapvonásait? Ámde viszont kérdehetni; vajjon a szépségnek, a művelésnek alapelemeit nélkülözi-e az olyan épület, mely a mellett, hogy a legsoványabb értelemben vett használati célra szolgál, külsejével — mint ezt az eperjesi renaissance-stíli házakon látjuk — egyszersmind arra céloz, hogy képzeletünket sokoldalúan foglalkoztassa, figyelmünket a sűrűn alkalmazott díszítő motívumok csokraival, koszorúival s levélfüzéreivel lekösse és bennünket képzeleteink megsokasításával gyönyörködtessen? ... E házak vidámarczú frontjai sok esetben szíromdús virágokhoz hasonlítanak, a melyek üde porzóikkal a természetesen alkotó erő víg kedélyét és derűjét lehelik ... — Avagy mi szükség lenne egy Rákóczi-(Gallotsik-), Munk-, Werther-, Christmann-, Lerner-, Thrór- (Baán-), Vandernáth- (Horák-Schmidt-)¹ féle ház oromfalainak élénk tagozású díszítményeire, a Klobusiczky- (középkaszárnya) ház becses stucco ornamentumaira, a megyeház tympanonjában Bölcs Salamon ítéletének ábrázolására, ha ezen épületek a művelzetek kizárásával csakis lakásra, illetve emberek összejövetelére rendeltettek volna?

¹ L. Myskovszky: Magyarország középkori és renaissance-stíli eml. XLV. tábla. — Az itt elősorolt házak képeit I. Divald: A felsőmagyarországi renaissance-építészet. 1900. 17., 19., 20., 37. á. (Folyt. köv.)

erejű szerep jutott mindkettőnek s juthat még a jövőben is, azt a történelem tanulságait le-szűrni tudó okos hazafi bizonyára érdemszerinti súlylyal képes mérlegelni.

Ez a mult s a jövő; a mi még jöhet: menti meg alkotmányunk ez ősi intézményeit a közönytől s ad hagyományos tüzet a lelkesedésnek, valahányszor a királyi vármegyéből lett önkormányzati vármegye bizalommal, lelkes ünnepeltetéssel, reményekkel fogadja a királyi embert, az egykori homo regiust.

Ebben a tudatban lesz Sárosvármegyének ünnepnapja: január 12-ike!

A beiktatandó új főispánban egyúttal alkotmányunkat, annak soha nem korhadó ősi s kipróbált intézményeit is ünnepeljük. Az állami érdekképviselő, mely igazában nem is ellenkezik a vármegyei önkormányzat érdekeivel, áldást fakasztó harmóniában olvadjon össze újra, meg újra az elközlelő, ünnepélyes beiktatáson is.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A sing'éri tűzkárosultak javára január 23-ikán belépődíjas zeneestét rendez a Széchenyi-kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya, a melyre már most felhívjuk a közönség szives figyelmét.

Programját a legközelebbi számban fogjuk ismertetni.

A Széchenyi-kör képkiallítása — a melyről egyik régebbi számunkban már megemlékeztünk — annyira elő van készítve, hogy előreláthatóan még május hónapban meg lesz nyitható.

A kiállítás tervezetét a jövő számban fogjuk ismertetni.

A magyar-irodalmi szakválasztmánynak január 5-ikén tartott gyűlésén dr. Wallentiny Samu titkár örömmel jelentette, hogy a népszerű ismeretterjesztő felolvasásra hirdetett pályázatra 11 művet adtak be. E pályaművek megbírálására a választmány a következő bizottságot küldte: dr. Szlavik Mátyas elnökte mellett Jakobei Desső, Vöröss Sándor és Wick Béla tagokat s felkérte a bizottságot, hogy jelentésükkel február hó 1-jéig készüljenek el. A szakválasztmány jóváhagyólag vette tudomásul a könyvtárbizottság intézkedését az 1904-re megrendelendő folyóiratokra nézve. A titkár azon indítványát, hogy februártól kezdve a Széchenyi-kör rendezzen 6—8 népszerű felolvasást a munkások, iparosok részére — a Szabad Lyceum mintájára — örömmel és lelkesedéssel fogadta el a választmány s meleg pártolással terjeszti az igazgató-választmány elé. A titkár előterjesztésére a magy.-irod. szakválasztmány azzal a javaslattal járul az igazg.-vál elé, hogy 1904 őszén Kossuth Lajos-emlékünnepélyt rendezzen a Kör.

A Kör háziestéinek sorozatát a következőkben állapították meg:

1904. január	13-ikán: Felolvasás.
"	20-ikán: Zeneeste.
"	27-ikén: Felolvasás.
" február	3-ikán: Zeneeste.
"	10-ikén: Felolvasás.
"	17-ikén: Zeneeste.
"	24-ikén: Felolvasás.
" márczius	2-ikán: Zeneeste.

A házi-esték kezdete: mindenkor esti 6 órakor.

A háziesték külön műsora mindenkor a Kör hivatalos közlönyében: az Eperjesi Lapokban fognak közöltetni s ezek a műsorok: a Kör helyiségében s Kósch Árpád egyl. pénztáros üzletében is ki lesznek függesztve.

Az előadásokat a közölt napokon a nemzeti-színű lobogónak a «Fekete sas» épületére való kitételével is jelezni fogják.

Az u. n. művész-szobákon (a kistermen) keresztül zeneestélyek alkalmával senkinek sem szabad átjárni, vagy ott tartózkodni.

A magyar-irodalmi szakválasztmány jan. 13-iki felolvasóestéjének műsora:

1. Szavalat. Előadja: Meskó Károly úr.
2. Reviczky Gyula szerelméről. Irta és felolvassa: Vöröss Sándor úr.

Kezdete esti 6 órakor.

HIREK.

* Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek kezelésénél alkalmazott erdőtisztek létszámában Szojka Gyula eperjesi m. kir. erdőmestert erdőtanácsossá és Kolosy Béla turóczenstmartoni kir. alerdőfelügyelőt erdőfelügyelővé nevezte ki.

* Előléptetések és kinevezések a kassa-oderbergi vasútnál. E vasút vezérigazgatósága 1904. január 1-jétől 600 alkalmazottját részesítette nagyobb javadalmazásban. A vármegyénk területén lévő állomások tiszti személyzete közül előléptette Melczér Gyula felügyelő, eperjesi állomásfőnököt a II. rangfokozat 2-ik osztályába. Papp Jenő ellenőr, eperjesi állomásfőnököt s Brommer Ede ellenőr, orlói állomásfőnököt a IV. rangfokozat 1. osztályába. Dobránszky Endre ellenőr, nagysárosi s Schertl Zsigmond héthársi állomásfőnököt a IV. rangfokozat 2. osztályába, és Glats Gyula abosi állomásfőnököt az V. rangfokozat 1. osztályába.

* Tisztelgés sorrendje, báró Ghillány Imre főispán-nál. 1. Önmaga a g. kath. püspök vezetése alatt a gör. kath. káptalan, papság, intézetek és az eperjesi gör. kath. hitközség. 2. Róm. kath. papság, eperjesi róm. kath. hitközség, iskolaszék és tanítói kar. 3. Sárosvármegyei ág. ev. esperesség, és az eperjesi ág. ev. I., II. egyház. 4. Az eperjesi ev. ref. missziókör. 5. Az eperjesi izr. neolog és orthodox hitközségek. 6. Az eperjesi katonai helyőrség tisztikara. 7. A szomszédos tvhatóságok küldöttségei. 8. Sárosvármegyei tisztikara. 9. Kir. törvényszék, kir. ügyészség, kir. járásbírótság, kir. közjegyző. 10. Kir. pénzügyigazgatóság. 11. Kir. tanfelügyelőség, az alárendelt intézetek és a Sárosvármegyei Áll. Tanítóegyesület. 12. Kir. államépítészeti, posta- és távirtdahivatal. 13. A kassai kir. erdőfelügyelőség és az eperjesi kir. erdőhivatal. 14. A sóvári kir. erdőhivatal. 15. A sóvári kir. főbányahivatal. 16. Eperjes, Bártfa, Kisszeben szab. kir. városok küldöttségei. 17. Eperjesi ág. ev. Kollégium. 18. Eperjesi kir. kath. főgimnázium. 19. Eperjesi Ügyvédi-kamara. 20. Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület és a Sárosvármegyei Gazdak Fogyasztási Szövetkezete. 21. Sárosvármegyei Községi- és Körjegyzők Egylete. 22. Eperjesi Széchenyi-kör. 23. Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet. Az Országos Vöröskereszt-egylet Sárosvármegyei választmánya és Eperjesi fiókja. 24. Eperjesi ev. gyámintézeti Nőegylet. 25. Az eperjesi, tapolyi és markoviczai Társadalmi egyletek. 26. Az Országos Orvosi Szövetség Eperjesi fiókja. 27. Az Eperjesi Takarékpénztár, Bank-egylet, Kölcsonös Segélyző-szövetkezet, a Nagysárosi Műmalom, és az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság. 28. Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egylete. 29. Eperjesi Torna- és Vívóegyesület. 30. Eperjesi Önkéntes Tűzoltó-egylet. 31. Az Eperjesi Joghallgatók Testülete. 32. Eperjesi Vendég-lősök és Korcsmárosok Szövetkezete. — Értésítés. A báró Ghillány Imre főispán ömgának beiktatása alkalmából tisztelegni kívánók bejelentései alapján összeállított sorrendet ezennel szives tudomásulvétel végett közöljük, azon megjegyzéssel, hogy az egyes küldöttségek összevonását a bejelentések igen nagy száma tette elkerülhetetlenné. Egyúttal felkérjük a tisztelgő küldöttségeket, hogy a vármegyeház nagytermében a közölt sorrend szerint csoportosulni sziveskedjenek. Eperjes, 1904 január 7. A rendező-bizottság.

* Tanczestély Sárosvármegye új főispánjának ünnepélyes beiktatása alkalmából. A báró Ghillány Imre főispán tiszteletére január 12-ikén a városi Vigadó helyiségeiben rendezendő közvacsora után táncz is lesz. A beiktatási ünnepségek rendező-bizottságától úgy értesülünk, hogy a vármegye s Eperjes város úri közönségének minél fesztelenebb s barátságosabb érintkezése céljából, valamint az estélyen való minél tömegesebb részvétel érdekében is ezt a mulatságot nem fényűző bálnak, hanem az egész ünnepség bensőségének megfelelő fesztelen s barátságos estélynek tervezik s úgy a közvacsorán, mint az azt követő tánczmulatságon — akár együttesen, akár csak az utóbbin — alkalmat kíván nyújtani a rendezőség arra, hogy a város és a vidék intelligenciája egy valóban kedélyesnek ígérkező estély keretében fejezze be a főispán-installáció ünnepségeit.

* Nyugtázás. Tannenbaum Ignác eperjesi vendéglős úr egy peres-ügyből kifolyó kárterítés címén 10 koronát adományozott a Sárosvárm. Jót. Nőegylet «Erzsébet»-árvaháza javára. Fogadja a nemesszívű adakozó a Nőegylet leghálásabb köszönetét. Kósch Árpád, pénztáros.

* Vásár-átvétel. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Sárosvármegye területéhez tartozó Girált községben a f. évi január 8-ikára eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi január hó 14-ikén, a f. évi április 17-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi április hó 14-ikén, a f. évi október hó 12-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi október hó 13-ikán tartassék meg.

* A jégpályáról. Korcsolyázó-egyesületünk jégpályáján zajos, vidám élet uralkodik már több, mint két hét óta. Az állandó hideg idő lehetővé teszi, hogy a pálya majdnem az egész napon át rendelkezésére

sek a kassa-
gatósága 1904.
tette nagyobb
en lévő állomá-
Melczér Gyula
I. rangfokozat
esi állónököt s
öt a IV. rang-
ellenőr, nagy-
másfőnököket
Gyula abosi
ztályába.

Imre főispán-
se alatt a gör.
eperjesi gör.
eperjesi róm.
kar. 3. Sáros-
berjesi ág. ev.
szíkiör. 5. Az
zségek. 6. Az
A szomszédos
gye tisztikara.
rásbírótság, kir.

11. Kir. tan-
s a Sárosvár-
államépítészeti,
erdőfelügye-
A sóvári kir.
atal. 16. Eper-
küldöttségei.
berjesi kir. kath.
ara. 20. Sáros-
árosvármegyei
Sárosvármegye
berjesi Széchenyi-
ület. Az Ország-
választmánya
mintézeti Nő-
oviczai Társas-
osi Szövetség
bncztár, Bank-
a Nagysárosi
és Erőátviteli
edők és Keres-
és Vívóegye-
gyelet. 31. Az
berjesi Vendég-
Értesítés. A

alkatása alkal-
alapján össze-
súlvétel végett
egyek küldött-
nagy száma
jük a tisztelő
gyteremben a
sziveskedjenek.
ottság.

főispánjának
báró Ghillany
városi Vigadó
után táncz is
ő-bizottságától
Eperjes város
barátságosabb
en való minél
a mulatságot
ünnepe ben-
agos estélynek
az azt követő
akár csak az
ndezés arra,
a egy valóban
fejze be a

eperjesi ven-
térítés czímén
Jót. Nőegylet
a nemesszívű
zónét. Kósch

m. kir. minisz-
gye területéhez
ár 8-ikára eső
évi január hó
országos vásár
4-ikén, a f. évi
ár ez évben ki-
assék meg.

gyesületünk jég-
már több, mint
ővé teszi, hogy
rendelkezésére

álljon a közönségnek, mely — különösen esténkint — oly nagy számmal lepi el, hogy az bizony már szüknek bizonyul. Az elnökség keresi is a módot, hogy ezen a bajon segítsen s nem rajta mulik, hogy már eddig is ki nem bővítették a pályát. Az elnökség különben is teljes buzgósággal tesz meg mindent, hogy a közönség kényelemmel élvezhesse ezt a szép, egészséges sportot. A tavaly behozott újítások mind beváltak: a fogásokat és fiókokat majdnem mind kibérelték. E helyen is figyelmeztetjük a közönséget a mostani praktikus újításra: a pénztárban bárczák változhatók (darabja 4 fillér), melyeknek ellenében szolgál a korcsolyát felcsatolják. Igen kényelmes, a közönség érdekeit szolgáló intézkedés. A tavalyi jégünnep sikerén felbuzdulva, az egyesület ezidén is rendez egy nagyobb-szabású jelmezes jégünnepet, f. hó 17-ikén, vasárnapon, mely tekintve a tartós hideg időt, a tavalyinál is fényesebbnek és vígabbnak ígérkezik. A rendezőség most teszi meg a szükséges intézkedéseket s a közönség is már nagyban készül erre az igazán kedves mulatságra, melyre ezúton is felhívjuk a korcsolyázás híveinek figyelmét.

* **Tüzek.** Dr. Müller Bertalan házában jan. 3-ikán az éjjeli órákban a cselédszoba és fürdőszoba közötti deszkafal túlfűtés következtében meggyuladt. A cselédség idejekorán felébredt s a tüzet csakhamar lokalizálták. — A Grasgrün-féle vendéglőnek kéménye jan. 8-ikán az esti órákban gyuladt ki s hosszú ideig — mint pazar rakéta — szórta a szikrákat az éj sötétjébe. Baj itt sem történt. Itt is túlfűtés idézte elő a tüzet.

* **Lopás.** Fekete Ferenczétől január hó 7-ikén éjjel mintegy 50 korona értékű ruhaneműt ismeretlen tettes ellopott.

* **Hatóság elleni erőszakot** követett el *Koleszár József* helybeli kőműveslegény, a ki a legutóbbi Sári-bálban, midőn botrányt okozó ittas állapotában a rendőrök bekisérték, az egyik rendőrnek leharapta a kis újját.

* **Kisérletezni kár** báruivel, mert igen sok esetben bebizonyult, hogy a csúz és köszvény legjobb gyógyító-szere a Zoltán-féle kenőcs. Bel- és külföldi orvosi tekintélyek előszeretettel rendelik makacs csúz- és köszvényes betegek részére a Zoltán-féle kenőcsöt, mert ez eredményben oly kiváló, hogy már néhány-szori bedörzsölés teljes gyógyulást eredményez. Ára 2 kor. Zoltán gyógytárában, Budapesten, V., Szabadságtér. VIII.

* **Kedélyes tűzérőrmester.** Jan. 4-ikén a főutca lakosok éji nyugalmát éktelen láрма és üvegcsörömpölés zavarta meg. A rendőrség érdeklődve a zaj iránt, *Langsch Gyula* tűzérőrmesterre bukkant, a ki jókedvében ugyancsak pusztította szabályával az éjjeli lámpásokat. Bekisérték a rendőrségre, ott azonban erőlyesen követelte, hogy az éjjeli inspekciós személyzet előtte haptákban álljon. Megmagyarázták neki, hogy hol van s igazolás után elbocsátották. Az ezredparancsnokságnál a rendőrség feljelentést tett ellene.

* **Messmer-tea** a legkedveltebb és legelterjedtebb; faj legjobb minőség, legjutányosabb áron, családról családra magától hódít tért. Próbacsomagok 100 gramm tartalommal 1 kor.-tól 2 kor.-ig kaphatók *Bein Simon* üzletében Eperjesen.

* **A «Magyar Szó»,** a szabadelvű eszmék, a felvilágosodottság és az igazság fáradhatatlan harczosa, az új esztendő alkalmából előfizetési felhívást hirdet. A most lefolyt küzdelmes esztendő tényei tanúskodnak a mellett, hogy a *Magyar Szó* az igaz hazafiaság, a független szabadelvűség és a törhetetlen igazságszeretet bátor szószólója. A nemzet jogaiért vívott szent küzdelemben mindig ott volt az élen s a mikor egyesek megtántorodva, minden engedmény nélkül abbahagyták a harcot, a *Magyar Szó* ragadta fel a földre ejtett zászlót és hívta fel további küzdelemre az ország közvéleményét. Az újból megindult harcot azután folytatta mindaddig, míg elfogadható engedményeket nem kaptunk és az erőszakos eszközökkel való harcot dicsőséggel be nem fejezhetjük. Elévülhetetlen érdeme a *Magyar Szó*nak, hogy az 1848-iki törvények egyik jelentős alkotását, a XX-ik t.-cikket kiragadta az elfeledés homályából és erős küzdelem után elérte, hogy az 1848. XX. t.-cikket végrehajtását a kormány is felvette programjába. A *Magyar Szó* egyéb részeiben is elsőrangú ujság. Társadalmi, tudományos, művészeti és színházi kérdésekben vezető szerepe van a fővárosi saj-

tóban, újdonságrovata pedig a legfrissebb, a legizgazabb és legérdekesebb hírekkel szolgál. A *Magyar Szó* előfizetési ára: egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Likör-különlegességek poháronkénti kimérése BERGER kávéházában.

Wynand Fockink, Amsterdam.
Erven Lucas Bols, Amsterdam.
Cointreau, Angers.
Marie Brizard & Roger, Bordeaux.
Alex. Droz & Co., Bordeaux.
G. A. Jourde, Bordeaux.
Vve. Champion, Bordeaux.
E. Cusenier filsainé & Co., Paris.
A. Legrand aine
(Liquor Monachorum Benedictinorum).
Naltet Menand & Fils, Chalon.
L. Garnier, Liqueur à la G^{de} Chartreuse.
Get Frères, Revel.
Marnier Lapostolle de Neauphle—Le Chateau.
Striedter, St.-Petersburg—Moskau.
Camandrea Galliano, Ottaliano.
Dr. Theodor Meinhard, Hamburg.
Lucca Compagnie, Hamburg.
Fratelli Brauca & Co., Milano.
Edouard Pernod à Couvet (Suisse).
C. F. Berger, Couvet (Suisse).
Rocher Frères, St.-André (Isère).
Cunnigham & Co., Dublin.
E. Vaughan Jones, London.
Girolamo Luxardo, Zara.
James Waters & Co., London.
Jas. Hennessy & Co., Cognac.
Long John, Fort-William.

NYILTTÉR.
Berger kávéháza
egész éjjel nyitva!

MERCUR váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. sz.
vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat és azokra, valamint minden egyéb értékpapírt és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.
Bank- és tőzsdégyekben szakszerű felvilágosítással ingyen szolgál.
BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.
A m. kir. szab. osztálysorsjáték főeljárásítóhelye.
Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.
Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díj-szabás kívánatra bérmentve.
Rövid levélczím: **MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTCA.**
Részvénytőke 1.000.000 korona.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak **Éljen!**

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.
Kapható:
Eperjesen: Korn Vilmos, Molitorisz István és Barts Emil gyógyszerárakban.
Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerárakban.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyítót

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **Sirolin** tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alattú czéggel legyen ellátva:
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

246—21., 1902. Pv.

Hirdetmény.

Néhai *Roskoványi Ágoston* nyitraegyház-megyei püspök 1892. évi február hó 24-ikén végrendelet hátrahagyása mellett elhalt, a nyitrai kir. adó- mint bírói letéthivatalnál 34. és 36—1897. tétel alatt körülbelül 18,000—19,000 korona letéti tőke és annak időközi kamatai az örökösök püspöknek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által elkülönített és szabadon elörökölhető vagyonként kezeltetik. Felhivatnak az ismeretlen örökösök, hogy a mennyiben ezen letételel kezelt összegre bármily jogcímen igényt formálnak, ezen igényeket legkésőbb 1904. évi márczius hó 15-ikéig az alulírott kir. járásbírósnál, vagy a részökre kirendelt Riszner Károly nyitrai ügyvéd ügygondnoknál jeleítsék be.

Felhivatnak a most említett ismeretlen örökösök és igénylők, hogy a részökre kirendelt ügygondnokot a czélszerű védelemre nézve kellően utasítsák, mert ellenesetben mulasztásuk következményeit maguknak tulajdonítsák.

Nyitra, 1903. december hó 17-ikén.

Kir. járásbírótság: *Ujfalussy,*
kir. albtör.

A Flórián-utczai Voloszinovicse-féle házban a második emeleten egy villanyvilágítással berendezett, parkettirozott

6 szobás lakás
azonnal kiadó.

K. C. POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Köhögésben szenvedők

próbálják a köhögést csillapító és finom ízű

KAISER-féle
MELLCZUKORKÁT,

2740 közgyógyileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy biztos siker érhető el köhögésnél, rekedtségnél, hurutnál és elnyálkásodásnál. — E helyett ajánlott visszautasítandó!

Egy csomag **20 és 40 fillér.** — Kapható:
WIELAND ÉS SCHROEPFER
czukrászdájában EPERJESEN.

